

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. VI. Per Baptismum parvulorum nulla fit injuria parentibus infidelibus
penitus contradicentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

matre, eò quòd avus fidelis, qui loco patris defuncti curam habebat nepotis, peteret illum baptizari.

Sed quid si uterque resistat? Respondeo

CONCLUSIO VI.

Per Baptismum parvulorum nulla fit injuria parentibus infidelibus penitus contradicentibus.

ITa docet Vasq. disp. 155. c. 2. n. 13. & c. 3. n. 23. Rationem dat, quia baptizare præcisè, non est extrahere parvulum à patria potestate, & parentes privare jure paterno in filios; sed emendare in parvulis parentum errorem: sicuti instruere filium adultum adhuc sub patria potestate in vera fide, non advertatur huic patriæ potestati; sed est emendare id, in quo pater errat, & supplere veram curam filij, quam non habet, ut debet.

Confirmatur Primò; quia absque injuria filius postquam pervenit ad usum rationis petit, & suscipit Baptismum contra voluntatem parentum; imò ab eis fugere potest, quin & tenetur, si aliter nequeat vivere in religione Christiana; ergo per Baptismum non læditur jus paternum; etenim per usum rationis non eximitur à patria potestate in ordine ad alios actus non concernentes veram fidem & cultum Dei; ut manifestum est in contradicentibus, qui invalidi sunt, nisi fuerint de bonis castrensibus, aut quasi castrensibus.

Confirmatur Secundò; quia si parvulus per injuriam separatur à parentibus sine spe reversionis, admittunt perique licitè eum baptizari, & tamen per injustam separationem non amittitur patria potestas, neque omne jus quod ex ea oritur. Quemadmodum ex hoc quòd res mea per injuriam sit mihi ablata, non sequitur quòd sine injuria possit ab altero malè fide distrahi, tamen recuperatio ejus sit mihi impossibilis propter potentiam ejus, qui illam detinet.

Confirmatur Tertiò; quia teneor jure divino corripere proximum, etiam non emancipatum, non solùm contra voluntatem parentum, sed etiam propriam; ergo Baptismus parvuli non est parentibus injuriosus; utpotè qui sit illi magis necessarius, quàm correctio fraterna adulto; licet enim parentes non teneantur jure divino

parvulum baptizare nisi in articulo mortis, ut dictum est conclusione 4. tamen etiam non habent jus Baptismum impediendi extra hunc articulum; ita quòd si infans primo die haberet ulum rationis, quamvis nulla omnino esset necessitas, licet peteret Baptismum, & administraretur contradicentibus parentibus.

Cùm igitur ipsa infantilis ætas sit quasi moralis aliqua necessitas propter periculum inopinatæ ac præmaturæ mortis (nam animadvertum est magnam partem parvulorum mori ante usum rationis) cur non rationabiliter præsumo, pueros velle, & petere ab unoquoque Baptismum; committere, inquam, unicuique defensionem vitæ suæ spiritualis, sicuti, quando est periculum vitæ corporalis, censetur unicuique committere defensionem vitæ suæ corporalis? Accedit probabilissimum esse parentes infideles, qui jam impedire volunt Baptismum, neque in articulo mortis fore administraturos.

Dices; ergo etiam unusquisque poterit parvulum à parentibus abstrahere, sicut potest defendere vitam ipsius corporalem cum occisione infaustis.

Respondeo pro tempore Baptismi, si abstractio est necessaria, concedendo totum; pro tempore subsequenti Baptismum, nego consequentiam; nam quamdiu est in minori ætate salvus erit, si contingat ipsum mori; postquam autem pervenerit ad adultam ætatem, & ratione uti ceperit, jam est sui juris, ut recedat à parentibus, & ab Ecclesia separari potest, cum ratione Baptismi jam habeat jus in illum.

Per fidem ergo & Baptismum non diminuitur jus quod habent parentes in filios; alioquin parentes fideles essent peioris conditionis, quàm infideles, quandoquidem illorum filij possint licitè baptizari ipsis invicis, & ab Ecclesia ab illis abstrahi; sed impletur præceptum divinum, quod quidem pro tunc parvulos non obligat in ratione præcepti, sed in ratione mediij necessarij ad salutem; obligabit autem ut primum pervenerint ad usum rationis.

Unde nec ipsis aliqua fit injuria, licet per Baptismum constituantur suo tempore univèrsæ legis Christi servandæ debitores, adeoque separari possint ab Ecclesia, imò seipfos separare debeant à parentibus, ac poenis ecclesiasticis & civilibus ad hoc compelli; equidem jure divino ad hæc tenentur, si non proximè, saltem remotè; quia obligantur ad Baptismum.

Sed contra; jus divinum Baptismi non est notum lumine naturæ. Respondeo; neque

Sed quid si uterque resistat?

38. Non fit injuria parentibus contradicentibus per talem Baptismum; Vajquæ.

39. Sicuti sine injuria baptizatur adultus parentibus injuriis.

60. Et parvulus irrecuperabiliter separatus.

61.

Secl. 4. De Subject. & prac. Baptis. Concl. 7. 327

neque in articulo mortis: nihilominus tunc pravalere juri parentum, sive jus accipiat pro precepto, sive pro facultate & concessione, quis non videat? Quid enim? Nonne ratio naturalis aut Deus precipit, ut parentes negent, vel impediant Baptismum filij sui, aut concedit ut in illo articulo impedire justè possint, si velint? Quin imò mandavit Deus unicuique de proximo suo: quanto magis parentibus de filijs, ut in extrema necessitate ipsis provideant de medijs necessarijs ad salutem? Ideo jure divino parentes debent filium suum baptizare, aut facere ut baptizetur, si in tali periculo versetur.

Qui ergo ipsis scientibus, invititis tamen & nolentibus, puerum eorum baptizat, nullam eis irrogat injuriam, siquidem nullum jus eorum lædit, & illi contra rationem inviti sunt; eum jure divino teneantur filium suum baptizare per se vel per alium; esto hæc & nunc illud jus divinum ignorent. Sufficit profectò quoddam proposito & cognito, deberent parentes illud amplecti: & aliunde possent cognoscere si aures predicationi accommodarent.

Quare si ministro Baptismi ob hanc rationem bellum inferre vellent, ex parte ipsorum injustum esset ex objecto; quamquam ex ignorantia invincibili excusari possent à peccato. Igitur neque tunc dabitur bellum utrimque justum, nisi formaliter: etenim ignorantia invincibilis, licet excuset à peccato, ut jam jam dixi, equidem non dat parentibus infidelibus majorem auctoritatem, quam aliàs haberent si legem fidei agnoscerent. Quis autem adeo desipit, ut dicere audeat, jus naturale parentum, quod habent in filios, repugnare legi fidei, legi charitatis & pietatis?

Petes, an ergo cuilibet liceat baptizare parvulos infidelium extra periculum mortis, parentibus invititis? Pro responsione erit

CONCLUSIO VII.

Per se loquendo extra articulum mortis licitè baptizantur pueri infidelium contra voluntatem parentum, saltem accedente consensu Principis.

65. DE hac conclusione ita discurrit Doctor Subtilis 4. dist. 4. quest. 9. n. 1.

De parvulis Judæorum, & infidelium an sint invititis parentibus baptizandi; dicitur quòd non: quia aut redderentur parentibus, & tunc baptizatio eorum esset in contumeliam fidei Christianæ, quia post nutritur à parentibus in errore parentum: aut non redderentur, & tunc fieret iniuria; quia dum sunt parvuli, ius habent parentes in eos.

Hæc erat ratio Richardi in 4. dist. 4. a. 3. q. 3. quam Valq. disp. 155. n. 16. extimat efficacem, Scotus autem quid?

Sed hæc ratio, inquit, licet fortè (ergo non asserit absolutè) concludat de quacunque persona privata, quòd non possit parvulus à talibus auferre, nec injstè, id est, licitè, baptizari; non videtur tamen concludere de Principe (fidei, vel infidei perinde est) cui in regimine Reipublice tales sum subditi.

Probat: Nam in parvulo Deus habet manus domini, quàm parentes: universatè enim in potestatibus ordinatis, potestas inferior non obligat in his, quæ sunt contra superiorem, sicut docet Aug. de verbis Domini homil. 6. Qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Sed quid si illud jubeat, quod non debeas facere? Hic sanè contemne potestatem, timendo potestatem maiorem, & declarat in exemplo de Curatore & Proconsule, de Proconsule & Imperatore, de Imperatore & Deo: ergo si quis habet regere Reipublicam, magis debet quantum in se est cogere unumquemque subditi Dominos superiori, quàm inferiori; ino superiori contempto inferiori, quando inferior in tali dominio resistit superiori?

Sicut ergo Imperator debet sentire alicquem obedire debere Proconsuli, contempto precepto Curatoris, id est, inferioris Proconsule, si contradiceret Proconsuli: ut etiam si essent sub eodem dominio ordinata, scilicet quòd aliquis esset servus Titij, & Titius Petri, magis debet Imperator cogere servum servum Petro, quia superior est Titio, quàm Titio, si Titius vellet uti servo illo contra dominium Petri. Ergo maxime debet Princeps zelare pro dominio servando supremi Domini, scilicet Dei, & per consequens non solum licet, sed debet Princeps auferre parvulos à dominio parentum, volentium eos educare contra cultum Dei, qui est supremus & honestissimus Dominus, & debet eos applicare cultui divino.

His ita disputatis pro utraque parte, subjungit Doctor suam opinionem n. 2. hisce verbis: Dico ergo breviter, quòd si Princeps hoc faceret cum cautela bona, scilicet ne parentes prius cognoscentes hoc futurum, occiderent pueros suos, & quòd baptizatos faceret religiose educari: bene fieret.

Idem habet in Reportatis editionis Colonienfis eadem distinctione q. 4. ibi: Dico ad qua-

Unde per se loquendo tales parvuli licitè baptizantur, Scotus.

Saltem accedente principis voluntate,

Cui obediendum, si jura præcipiant:

Justa autem esset talis voluntas;

66. Maxime si hoc faceret cum cautela bona,

Unde omnes sunt contra rationem invititi;

Etiam supposita ignorantia invincibili legis fidei;